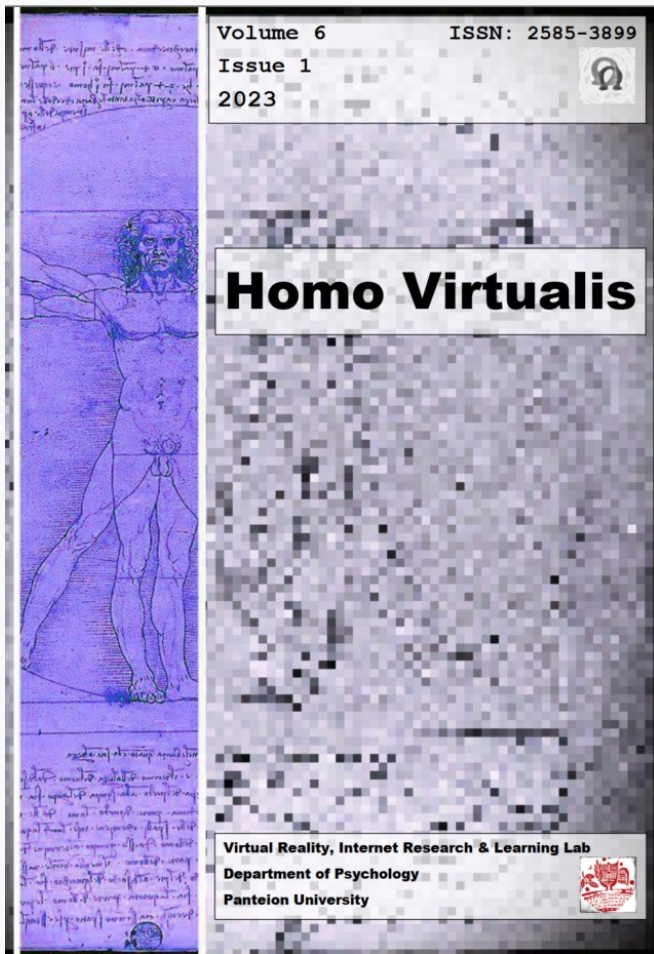

Homo Virtualis

Vol 6, No 1 (2023)

Vol. 6 No. 1 (2023)

Rhizome

Lia Mori

doi: [10.12681/homvir.35969](https://doi.org/10.12681/homvir.35969)

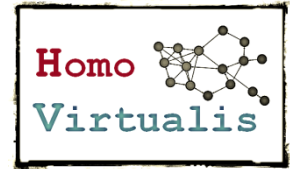
Copyright © 2023, Lia Mori

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/).

To cite this article:

Mori, L. (2023). Rhizome. *Homo Virtualis*, 6(1), 116–124. <https://doi.org/10.12681/homvir.35969>

Rhizome

Lia Mori¹

A body can be anything; it can be an animal, a body of sounds, a mind or an idea. [...] We call longitude of a body the set of relations of speed and slowness, of motion and rest, between particles that compose it from this point of view, that is, between unformed elements.^{2 3}

The body is [...] what leaves a dynamic trajectory by which we learn to register and become sensitive to what the world is made of. [...] By focusing on the body, one is immediately – or rather, mediately – directed to what the body has become aware of.⁴

Keywords: internet, network, uploading, interface, body, disappearing body, virtualization, augmentation, philosophical fiction, cyberspace

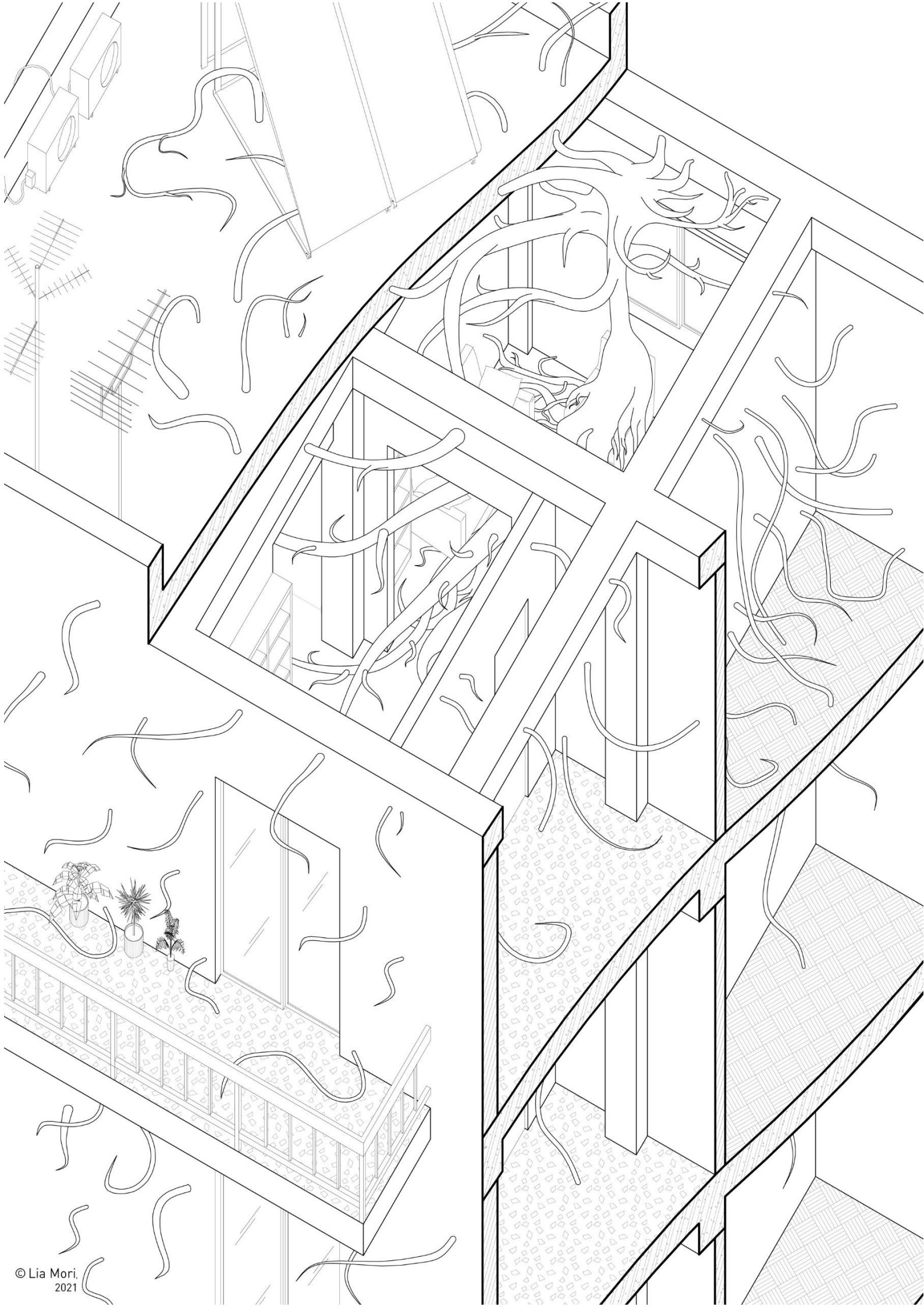
---

¹ Architect Engineer MArch, MSc, National Technical University of Athens [NTUA], Visual Artist.
contact: evangeliamori@gmail.com, @enangeliamori, <https://linktr.ee/liamor>

² Κατά τον Spinoza πρόκειται για τα Simplest bodies (απλά σώματα): Δεν έχουν ούτε αριθμό, ούτε μορφή ούτε σχήμα, αλλά είναι απείρως μικρά και απεριόριστα. Τα μόνα σώματα που έχουν μορφή είναι τα σύνθετα σώματα στα οποία ανήκουν και τα απλά σώματα υπό συγκεκριμένη σχέση.

³ G. Deleuze, *Spinoza: Practical Philosophy*, trans. R. Hurley, San Francisco: City Lights Book, 1988 (1970), pg 127.

⁴ B. Latour, 'How to Talk About the Body - The Normative Dimension of Science Studies', *Body & Society*, Vol. 10 (2–3), 2004, pg 206.

Ρίζωμα ⁵

#Κατεσταλμένο Σώμα #Εξαφανιζόμενο (ως προς φύλο) Σώμα

#Διεπαφή #Δικτύωση / Διαδικτύωση #Δυνητικοποίηση

#Επαύξηση #Κυβερνοχώρος #Uploading

Πρόκειται για ένα τυπικό ζευγάρι, με βάση τα ελληνικά κοινωνικά στερεότυπα. Διανύουν το τελευταίο μισό της τρίτης δεκαετίας της ζωής τους. Σε λίγους μήνες πιθανόν να γιορτάσουν - με σχετικώς ισχνή χαρά - την έκτη επέτειο της σχέσης τους. Εκείνος άνεργος - το τελευταίο εξάμηνο - αρχιτέκτονας. Εκείνη δικηγόρος, δουλεύει ως γραμματέας σε ένα δικηγορικό γραφείο. Δεν είναι υπερήφανη για αυτή την χαμηλή βαθμίδα, αλλά τουλάχιστον, σκέφτεται, διαθέτει μια δουλειά που την κρατάει σε επαφή με το αντικείμενό της. Και εξάλλου, αυτή δεν είναι η κατάλληλη χρονική περίοδος για αναζήτηση άλλης επαγγελματικής διεξόδου. Συγκατοικούν σε ένα δυάρι διαμέρισμα στο κέντρο της πόλης. Εξάρχεια, η αγαπημένη γειτονιά εκείνου από τα φοιτητικά του χρόνια. Ενοικιαζόμενο, κάτω από το δώμα, σε μια τετραώροφη πολυκατοικία της δεκαετίας του 70. Ένα μικρό χολ, προθάλαμος των υπολοίπων δωματίων: Σαλόني, τουαλέτα, κουζίνα, υπνοδωμάτιο.

Η ζωή τους ξεδιπλώνεται ανιαρώς, όσο κοινότοπη ακούγεται και η διαμόρφωση του σπιτιού τους. Εκείνος έχει φθάσει σε έντονη κρίση, όχι απλά οικονομική αλλά και υπαρξιακή. Δε θέλει να αντιμετωπίσει πια τα προβλήματα που συνοδεύουν την πραγματική καθημερινότητά του και έχει βρει καταφύγιο στην αμφιλεγόμενη ασφάλεια του κυβερνοχώρου*. Εκείνη έχει παραδοθεί απέναντι σε αυτή του την συμπεριφορά, δεν μπορεί να τον κάνει να αλλάξει τις σκέψεις του, να τον εμπυχώσει. Εδώ δεν αντέχει την δική της καθημερινότητα. Έχει μπει και η ίδια σε μια αναγκαστική λούπα ρουτίνας. Κανένα είδος διασκέδασης για εκείνη, κάποιος πρέπει να εξασφαλίσει την οικονομική ικανοποίηση των απαραίτητων αναγκών τους.

--

Μέσα σε αυτό το συνονθύλευμα προβλημάτων, οι μεταξύ τους διαπληκτισμοί γίνονται ολοένα και πιο τακτικοί, μα παράλληλα μικρότερης έντασης, σαν αποδεκτό στοιχείο της ζωής τους. Κύρια αιτία, η απραξία εκείνου και η καθημερινότητα που έχει υιοθετήσει, καθώς έχει παραδοθεί πλήρως, στην παράλληλη πραγματικότητα του διαδικτύου. Βεβαίως, κάθε σύγχρονος άνθρωπος είναι μέλος αυτού του ψηφιακού κόσμου. Ναι, λίγοι είναι εκείνοι που κρατούν αυστηρές αποστάσεις. Αλλά εκείνος έχει φθάσει στο σημείο να έχει εγκατασταθεί πλέον στον ειδικά διαμορφωμένο χώρο του καθιστικού τους. Το έχει οικειοποιηθεί με τέτοιο τρόπο, μετατρέποντάς το σε ένα είδος προσωπικού cockpit. Αυτός ο θάλαμος διακυβέρνησης αποτελεί γι αυτόν το ενδιάμεσο μεταξύ της πραγματικής και

---

⁵ Το Ρίζωμα δημοσιεύτηκε πρώτη φορά ως μέρος του ανθολογίου Μικρές Ιστορίες Σύγχρονης Μετα-Καθημερινότητας της σειράς Philosophical Friction, Λία Μώρη, Καλοκαίρι 2021.

ψηφιακής ζωής του. Έχει μεταφέρει εκεί όλα τα απαραίτητα gadgets για την νέα του καθημερινότητα, laptop, smartphone, ακουστικά, φορτιστές και ένα πολύμπριζο. Στο τελευταίο, μάλιστα, έχει συνδέσει και την καφετέρια του γαλλικού καφέ. Τον πρώτο καιρό η σύντροφός του έφερε, όπως είναι φυσιολογικό, μεγάλη αντίδραση πάνω σε αυτό το ζήτημα. Αλλά παραδόθηκε τελικώς, καθώς αντιλήφθηκε πως δε θα μπορούσε να βγει νικήτρια από αυτή την μάχη. Άδεια, μισογεμάτα ή με μερικές σταγόνες, μπουκάλια νερού και μπύρας περικυκλώνουν τον αναπαυτικό του θρόνο, μια αντίκα πολυθρόνα με κόκκινο, βελούδινο κάλυμμα, κληρονομιά από την γιαγιά του. Η μοναδική και επαναχρησιμοποιούμενη κούπα του, βρίσκεται άλλοτε στο τραπεζάκι και άλλοτε στο δάπεδο κοντά του, ακολουθώντας πού και πού τις διαδρομές που κάνει το λερωμένο από τσιγάρα τασάκι.

Η νέα του καθημερινότητα ξεκίνησε ως αθώα χρονοτριβή μέσω της ενασχόλησής του με διάφορα social media. Δικαιολογία, να “συνδεθεί” με περισσότερο κόσμο από τον επαγγελματικό του χώρο, σε μια διαδικασία αναζήτησης δουλειάς. Σιγά σιγά όμως μνήθηκε σε forums αρχιτεκτονικών και μη συζητήσεων και σε διαδικτυακά ομαδικά παιχνίδια. Για ένα διάστημα έβλεπε την όλη διάδρασή του με τον κυβερνοχώρο κριτικά και ερευνητικά, διαβάζοντας κατά διαστήματα διάφορα άρθρα για την σχέση του σώματος με τον κυβερνοχώρο και άλλες δυνητικές πραγματικότητες. Για τις χωρικές λογικές αυτών των πραγματικοτήτων, το διαδίκτυο ως δικτύωση οντοτήτων και την αρχιτεκτονική διαφόρων πιθανοτήτων. Πολλές φορές προσπαθούσε να μοιραστεί τον ενθουσιασμό του για τα ζητήματα αυτά με τη σύντρόφό του, και εκείνες τις στιγμές, όσο και να ανησυχούσε η ίδια για τον καλό της, τόσο χαιρόταν που τουλάχιστον είχε καταπιαστεί με κάτι πέρα από το να παίζει απλά παιχνίδια και να παρακολουθεί τους ιντερνετικούς του φίλους. Κάπου όμως αυτό το ερευνητικό ενδιαφέρον, μετουσιώθηκε περισσότερο σε διάθεση πρακτικής εφαρμογής παρά θεωρητικής έρευνας. Και έτσι η αθώα περιέργεια μετεξελίχθηκε σε εμμονή και καθώς εγκαταστάθηκε επίμονα στο μυαλό του, εγκαταστάθηκε και ο ίδιος στο καθιστικό. Είτε για να μην ενοχλεί την σύντρόφό του κατά τις μεταμεσονύκτιες ψηφιακές αναζητήσεις του, είτε για να μην τον ενοχλεί εκείνη. Σε κάθε περίπτωση, το αποτέλεσμα είναι το ίδιο, η αναμενόμενη χωρική και νοητική σύσταση του εαυτού του.

--

Μια τέτοια βραδινή, εμπειρική έρευνα διαδραματίζεται για ακόμη μια φορά στο αναδιαμορφωμένο καθιστικό του μικρού τους διαμερίσματος. Και αυτή δεν πρόκειται για μια ακόμη επανάληψη, αλλά φαίνεται πως έχει την ικανότητα να αποτελέσει την πιο ενδιαφέρουσα και παραγωγική στιγμή της συγκεκριμένης εμπειρίας του.

Τις τελευταίες μέρες έχει εστιάσει, για πολλοστή φορά, στο ζήτημα των ετεροτοπιών, ερευνητικό ενδιαφέρον του αρχιτεκτονικού κοινού. Δεν είναι διόλου τυχαία η επιλογή αυτής της θεματικής σε συνδυασμό με τις διαδικτυακές και ψηφιακές του αναζητήσεις. Θυμάται πως οι αρχές ορισμού ενός χώρου σε ετεροτοπία,

ανταποκρίνονται με ενδιαφέρον τρόπο απέναντι στον ορισμό του Κυβερνοχώρου. Πέρα όμως από την χωρική λογική και αντίληψη, κατανοεί πως πρέπει να εστιάσει λίγο περισσότερο στη μέθοδο σχέσης με τον χρόνο. Ανατρέχει στην τέταρτη ετεροτοπική αρχή. Σύμφωνα με αυτήν, η λειτουργία μιας ετεροτοπίας ξεκινάει πλήρως όταν το άτομο βρίσκεται σε ένα είδος απόλυτης ρήξης με την παραδοσιακή έννοια του χρόνου⁶. Δεν αίρεται η χρονική διάσταση, αλλά βιώνεται με διαφορετικό τρόπο. Η ετεροτοπία διαθέτει τον δικό της χρόνο, τον εκμεταλλεύεται εναλλακτικά, σφραγίζοντας μέσα σε ένα χωροχρονικό κέλυφος όλους τους συμμετέχοντες χώρους της, ώστε να εντοπίσει και να μελετήσει τα θραύσματα του προσωπικού της μέλλοντος⁷. Αυτή η λογική - αν όχι απλώς αιωνιότητας - απεραντότητας, σαν το άπειρο του σύμπαντος, δίνει την ευκαιρία και την επιτάσσει για χωρικό συγκερασμό⁸. Ένας συνδυασμός που στηρίζεται στις συνεχείς αλληλεπιδράσεις μεταξύ των διαφόρων χώρων⁹.

Οδηγείται συνειρμικά στο συμπέρασμα πως η όλη λογική στηρίζεται σε ένα είδος πρωτοκόλλου, όχι αυστηρώς νομοτελειακού αλλά τακτικής περάσματος¹⁰ από το τώρα και το εδώ, στο παντού και το πάντα. Μια στρατηγική εξελικτική, ανοιχτή στο να υιοθετήσει ή και να δημιουργήσει νέους κανόνες, έτοιμους να διαρρηχθούν με τη σειρά τους. Έτσι θα πρέπει να λειτουργεί και ο κυβερνοχώρος, συνάγει. Αν αναγνώσεις το πρωτόκολλο* του σαν μέρος της διαδικασίας διάδρασης του σώματός σου με το διαδίκτυο και το ευρύτερο σχετικό περιβάλλον του, αν επιμένεις στην αποκωδικοποίηση και κατανόησή του, μπορείς να εισβάλλεις στην ολοκληρωτική εκδοχή αυτής της ετεροτοπίας. Στην υλική και άυλη χωρική μορφή του. Μέχρι να μην είναι πλέον απαραίτητο κανένα είδος διεπαφής* για την επίτευξη σχεσιακών συμβάντων. Συνεχόμενων σχέσεων μεταξύ διαφόρων οντοτήτων και σωμάτων, θεωριών και ιδεών, που τελικώς καθιστούν την ετεροτοπία ως μια επίμονη, συνεχή διαδικασία γίγνεσθαι. Μια ασταμάτητη διαδικασία διαμόρφωσης και τροποποίησης, συνεχής επέκτασης, ατέλειωτη και χωρίς όρια¹¹. Ένας κοσμικός άξονας, μια συμπαντική ύπαρξη που θα μπορούσε να παραλληλιστεί - για να γίνει κατανοητή - με ένα μη μετρήσιμο, απέραντο δέντρο¹². Μια δενδρική μορφή επαυξανόμενη και

---

⁶ M. Foucault, *Ετεροτοπίες και άλλα κείμενα*, μτφ Τάσος Μπέτζελος. Αθήνα: Πλέθρον, 2012, σελ 269-270.

⁷ Σ. Σταυρίδης, 'Οι χώροι της ουτοπίας και η ετεροτοπία: Στο κατώφλι της σχέσης με το διαφορετικό', *Ουτοπία*, τεύχος 31, 1998, σελ 64.

⁸ M. Foucault, όπ. αν., σελ.264.

⁹ D. Massey, *Φιλοσοφία και πολιτικές της χωρικότητας*. Αθήνα: ΕΜΠ, Τμήμα Αρχιτεκτόνων – Παπασωτηρίου, 2001 (1998), σελ. 10.

¹⁰ K. Hetherington, *The Badlands of Modernity. Heterotopia and Social Ordering*, London: Routledge. 1997.

¹¹ D. Massey, όπ. αν., σελ 10.

¹² Σε διάφορες θρησκείες, μύθους και λαϊκές παραδόσεις το δέντρο αναπαριστά το λεγόμενο Axis Mundi (Κοσμικός άξονας), το κέντρο του κόσμου ή αλλιώς το σημείο σύνδεσης μεταξύ Κάτω

επεκτεινόμενη. Από την οποία εκπορεύονται οι κάθε λογής μορφές ζωής και ύπαρξης¹³. Από την οποία πηγάζουν τα ερωτήματα και οι θεωρίες των πάντων για τα πάντα. Εκεί που φαντασία και πραγματικότητα συνυπάρχουν και παντρεύονται σε μια διαδικασία αλληλεπιδρούσας ώσμωσης.

--

Στιγμιαία λάμψη και ήχος γυαλιού που σπάει.

Ανοίγει τα μάτια της, ξυπνώντας από την μικρή νυχτερινή της νάρκη. Σε αυτή την γειτονιά που κατοικούν, δεν είναι ασυνήθιστοι τέτοιου είδους ήχοι, επαναστατικές εκδηλώσεις στους δρόμους της Αθήνας. Ωστόσο, αυτή τη φορά είναι διαφορετική η αντίληψη του ήχου. Διατηρεί την στάση του προ ολίγου κοιμώμενου σώματός της, επιβάλλοντας μέχρι και την διακοπή της αναπνοής της, αρνούμενη και το πετάρισμα των κουρασμένων βλεφάρων της. Η οποιαδήποτε κίνηση της ύπαρξής της θα την εμποδίσει να ακούσει τους ήχους που γεννιόνται μέσα στο νυχτερινό διαμέρισμα. Δεν μπορεί να διακρίνει τίποτα άλλο παρά μόνο ένα ηχητικό μοτίβο απροσδιόριστης κίνησης. Ένα σύρσιμο που προέρχεται από τον χώρο του καθιστικού. Καλεί απαλά το όνομά του μες στο σκοτάδι, αλλά δεν παίρνει απάντηση. Αντιθέτως, έχει την αίσθηση πως αυτό το ιδιαίτερο σύρσιμο, αυξάνεται σε ένταση αλλά και σε πολλαπλότητα. Αποφασίζει να σηκωθεί. Οι λάμπα του υπνοδωματίου σπασμένη και διασκορπισμένη στο δάπεδο.

Καθώς διέρχεται από το άνοιγμα που διαχωρίζει το υπνοδωμάτιο από το χωλ, σκοντάφτει σε κάτι, αλλά δεν δίνει σημασία. Κάνει τρία βήματα ακόμη και βρίσκεται μπροστά από την ανοιγμένη, δίφυλλη πόρτα του καθιστικού. Του απευθύνεται αλλά εκείνος δεν ανταποκρίνεται. Επιμένει, στην τυχαία πιθανότητα απλώς να μην άκουσε. Διακρίνει, γεμάτη ανησυχία, ένα μοτίβο συμπεριφοράς από μέρος του. Δεν πρόκειται για εσκεμμένη αδιαφορία. Αρχίζει και κατανοεί και με κάθε βήμα ολοκληρωτικής αντίληψης, εκπλήσσεται ακόμη περισσότερο.

Διακρίνει το σώμα του, την κάποτε υπερβολικά γνώριμη μορφή του μέσα στο σκοτεινό δωμάτιο. Περιμετρικά ετερόφωτη φιγούρα, από τις απαλές ακτίνες του ετερόφωτου φεγγαριού που εισέρχεται ευγενικά στο εσωτερικό του διαμερίσματος. Το παράθυρο ακριβώς από πίσω του, τα σκίαστρα ορθάνοιχτα. Μια αίσθηση μικροβλάβης στο πώς αντιλαμβάνεται την ύπαρξή του, μέσα στην οικειότητα του μικρού καθιστικού τους. Μια σκοτεινή μάζα, ένα πλάσμα που δεν έχει αντικρίσει κανείς άνθρωπος ποτέ, αλλά που ωστόσο ξέρει και γνωρίζει πολύ καλά. Η βασική σιλουέτα του - υλικώς ουδέτερη - τεντώνεται προς κάθε κατεύθυνση με έκδηλη διάθεση να καταλάβει τον χώρο. Γίνεται ένα με αυτόν σε μια διαδικασία ενοποίησης

Κόσμου και Ουρανού, διαμέσου της Γης. Συμβολίζει το σημείο όπου τα τέσσερα σημεία του ορίζοντα συναντώνται, τον ομφαλό όπου παρατηρείται και η αρχή του κόσμου.

J. C. Cooper, *An Illustrated Encyclopedia of Traditional Symbols*. New York: Thames and Hudson, 1978.

¹³ Βλ. Κοσμικό δέντρο (Arbor Mundi) και Κοσμικό άξονα (Axis Mundi).

με οτιδήποτε βρεθεί στο διάβα των ριζών του. Δεν σέρνονται απλώς στην επιφάνεια των όγκων του χώρου, αλλά τους διαπερνούν, απορροφώντας, σχεδόν σημειακά, κάποια χαρακτηριστικά της υλικής σύστασή τους. Ξύλινη υφή από το παρκέ του δαπέδου και ψηφιδωτά μοτίβα από το μωσαϊκό του χωλ. Γυαλιστερή διαφάνεια από σπασμένα γυαλιά, αντανακλά το φως του φεγγαριού. Βελούδο και ύφασμα αναμειγμένο με μέταλλο. Οι ρίζες που επεκτείνονται και διαπερνούν τους τοίχους και το ταβάνι, διαθέτουν μια σύσταση σοβά, τσιμέντου και μεταλλικού οπλισμού.

Αισθάνεται και κάτι ακόμη, Μια ύπαρξη, διόλου υλική. Μια ηλεκτρική παρουσία. Το νιώθει στο σήκωμα των τριχών της. Στο τρεμούλιασμα της σάρκας της. Μια τάση που ούτε οι λαμπτήρες του διαμερίσματος δεν άντεξαν. Η πιο πρόσφατη συνειδητοποίησή της την κάνει να ανατριχιάσει ακόμη περισσότερο. Δεν είναι ο τρόμος της εξωπραγματικής κατάστασης. Είναι απλώς η επίγνωση πως, από την οποιαδήποτε λογική αντίδραση που κάποιος θα μπορούσε να έχει απέναντι σε ένα τέτοιο σκηνικό, εκείνη επιλέγει να αφήσει τον εαυτό της και να προσπαθήσει να απαντήσει στη μικρή απορία που της γεννιέται αθώα και αυτόματα. Για ποιο λόγο αυτή η δενδροειδής μορφή; Μήπως πρόκειται για την επόμενη εξελικτική φάση του ανθρώπινου σώματος και οργανισμού; Μήπως για να γίνει πιο αποδεκτή από τον σύγχρονο άνθρωπο πρέπει να φαντάζει οικεία; Ή μήπως πρόκειται για άρση του φύλου και της ταυτότητας που η κοινωνία έχει επιβάλλει; Τα δένδρα είναι τυφλά απέναντι σε ζητήματα φύλου, όπως αντιστοίχως τυφλός υποτίθεται πως είναι και ο διαδικτυακός κόσμος.¹⁴

--

Καθίζει το τυπικό της σώμα στον καναπέ που βρίσκεται κοντά του, ανάμεσα στις συνεχώς επεκτεινόμενες ρίζες, προσπαθώντας να μην ενοχλήσει την εξέλιξή του. Κάθεται εκεί και συνεχίζει να σκέφτεται τις απορίες της και να συνθέτει σενάρια και θεωρίες: Τί δυνητικές πόρτες άραγε ξεκλείδωσε με την πολύμηνη εμμονή του; Θυμάται τις συζητήσεις που είχε μαζί του τον πρώτο καιρό της κυβερνοχωρικής έρευνάς του. Ίσως η δενδροειδής ύπαρξη αποτελεί ένα κέλυφος που βοηθάει το άυλο υγρό της ψηφιακότητας να επεκταθεί στον υλικό κόσμο. Σαν το πλαστικό περιβλημά που προστατεύει διττά το περιεχόμενο των καλωδίων. Ίσως, όταν έρθει η κατάλληλη στιγμή, η υλικότητα να αποϋλοποιηθεί και να επιτρέψει στην εσωτερική ηλεκτρική διάθεση να κατακλύσει αυτό που μέχρι τώρα γνωρίζουμε ως χώρο. Ίσως, σκέφτεται, όλοι οι καταναγκασμοί και οι εμμονές του μεταφράστηκαν σε μια γλώσσα κατασκευής¹⁵. Μια κατασκευή προερχόμενη από μια φαντασίωση¹⁶, εκείνη της

---

¹⁴ A. Balsamo, 'Μορφές τεχνολογικής σωματοποίησης: Διαβάζοντας το σώμα στον σύγχρονο πολιτισμό.', μτφ. Κ. Αθανασίου, στο Δ. Μακρυνιώτη (επιμ.), **Τα όρια του σώματος, Διεπιστημονικές προσεγγίσεις**. Αθήνα: Νήσος, 2004 (1996), σελ. 205-221.

¹⁵ Ν. Σιδέρης, **Αρχιτεκτονική & Ψυχανάλυση: Φαντασίωση και Κατασκευή**. Αθήνα: FUTURA, 2006, Σελ. 143.

¹⁶ Στο ίδιο, σελ 140.

αρχιτεκτόνισης ενός δικτύου συνδεσιμότητας των πάντων με τα πάντα. Ουτοπικές θεματικές τις οποίες ο σύντροφός της λάτρευε.

Το βλέμμα της εστιάζει, σχεδόν ανεπαίσθητα, στην οθόνη του laptop που βρίσκεται πεσμένο στα περίπλοκα πλέον πόδια του. Βεβαιώνοντας πως δεν πρόκειται να ενοχλήσει την ύπαρξη, παίρνει στοργικά το gadget στην αγκαλιά της. Αφήνει τον εαυτό της να αναπαυτεί στον καναπέ και ξεκινάει το αδυσώπητο scrolling down που τόσο καιρό είχε απαγορεύσει στον εαυτό της.

Βιβλιογραφία

- Cotton, B., Richard, O. (1996). *Λεξικόραμα του Κυβερνοχώρου: Ένα εικονογραφημένο λεξικό όρων από τα πολυμέσα ως την εικονική πραγματικότητα*, μτφ. Χ. Τόμπρας. Αθήνα: Τερζόπουλος.
- Cooper, J. C. (1978). *An Illustrated Encyclopedia of Traditional Symbols*. Thames and Hudson: New York.
- Deleuze, G. (1988/1977). *Spinoza, Practical Philosophy*, trans. R. Hurley. San Francisco: City Lights Book.
- Foucault, M. (2012). *Ετεροτοπίες και άλλα κείμενα*, μτφ Τάσος Μπέτζελος. Αθήνα: Πλέθρον.
- Hetherington, K. (1997). *The Badlands of Modernity. Heterotopia and Social Ordering*. London: Routledge.
- Κουζέλης, Γ. , Μακρυνιώτη, Δ. (2004). *Τα όρια του σώματος, Διεπιστημονικές προσεγγίσεις*. Αθήνα: Νήσος.
- Latour, B. (2004). 'How to Talk About the Body - The Normative Dimension of Science Studies', *Body & Society*, Vol. 10 (2-3), p. 206.
- Massey, D. (1998). *Φιλοσοφία και πολιτικές της χωρικότητας*. Αθήνα: ΕΜΠ, Τμήμα Αρχιτεκτόνων - Παπασωτηρίου.
- Μπαμπινιώτης, Γ. Δ. (2002). *Λεξικό της Νέας Ελληνικής γλώσσας, δεύτερη έκδοση*. Αθήνα: Κέντρο Λεξικολογίας ΕΠΕ.
- Σιδέρης, Ν. (2006). *Αρχιτεκτονική & Ψυχανάλυση: Φαντασίωση και Κατασκευή*. Αθήνα: FUTURA.
- Σταυρίδης, Σ. (1998). 'Οι χώροι της ουτοπίας και η ετεροτοπία: Στο κατώφλι της σχέσης με το διαφορετικό', *Ουτοπία*, τεύχος 31, σελ 64.

ΓΛΩΣΣΑΡΙ

Όρων με την ένδειξη (*)

“Διεπαφή (Interface), Το σύνορο επικοινωνίας μιας οντότητας (π.χ. το κομμάτι ενός λογισμικού, μια συσκευή υλικού, ένας χρήστης, κτλ.) με το περιβάλλον της.” (Cotton, 1996)

“Κυβερνοχώρος (Cyberspace), Ο εικονικός χώρος της μνήμης των υπολογιστών, των δικτύων, των τηλεπικοινωνιών και των ψηφιακών μέσων. Το αλληλοσυνδεδεμένο πλέγμα βάσεων δεδομένων(database), τηλεπικοινωνιακών συνδέσεων και δικτύων (network) υπολογιστών.” (Cotton, 1996)

“Πρωτόκολλο, Σειρά κανόνων που χρησιμοποιούν οι υπολογιστές για να επικοινωνούν μεταξύ τους σε ένα δίκτυο.” (Μπαμπινιώτης, 2002)

Σχετικά με τη συγγραφέα

Η **Λία (Ευαγγελία) Μώρη** είναι καλλιτέχνης και ψηφιογράφος με πτυχίο MArch Αρχιτέκτονα Μηχανικού από τη Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχανικών του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου (Ε.Μ.Π.) και Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης MSc από το Διατμηματικό πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Ε.Μ.Π. “Αρχιτεκτονική - Σχεδιασμός του Χώρου”, Κατεύθυνση Α: “Έρευνα στην Αρχιτεκτονική, Σχεδιασμός - Χώρος - Πολιτισμός”, για το οποίο κέρδισε υποτροφία από το Ίδρυμα Α. Γ. Λεβέντη. Η έρευνα και πρακτική της συνδυάζουν τις θεωρητικές, τεχνικές και αισθητικές πτυχές της αρχιτεκτονικής, των εικαστικών τεχνών, του ακτιβισμού, της λογοτεχνίας και της ακαδημαϊκής έρευνας, σχολιάζοντας κοινωνικοπολιτικά, φιλοσοφικά και τεχνολογικά ζητήματα. Η πρώτη της ατομική έκθεση “PHENOMENA” έλαβε χώρα τον Μάρτιο του 2023, ενώ η πρώτη της οπτικοακουστική performance με τον Μιχάλη Κουνελάκη (Voim Ateri), "In this Twilight", έλαβε χώρα τον Ιούνιο του 2023. Έχει συμμετάσχει σε διάφορες ομαδικές εκθέσεις, συμπόσια και φεστιβάλ, όπως τα Awareness Art and Research exhibition (Λευκωσία, 2023), /'fu:bar/ Glitch Art Festival (Ζάγκρεμπ, 2023), Elementi 8: EKLAN - HEVRExINTERMEDIA (Κρακοβία, 2020), Tiny/Massive (Winter Lights Festival, 2019), Transmedia Labworks (Εθνική Λυρική Σκηνή, 2019), Responsive Cities_Urbanism in the Experience Age (IAAC και KAAU, 2016), XV Biennale de la Méditerranée - Symbiosis?-Thessalonikh / Sector: Applied Arts-Architecture (2011).